

Részletes ismertető a Magyar nyelv 5. tankönyvről

(FI-501010501/1; FI-501010502/1)

Az újgenerációs taneszközök főbb jellemzői

A tankönyv és a munkafüzet megfelel az 51/2012. (XII. 21.) EMMI-rendelet 2. sz. melléklet, Magyar nyelv és irodalom kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyama számára 2.2.01.1. „A” és 2.2.01.2. „B” változata előírásainak.

Mind a tankönyv, mind a munkafüzet véglegesítését egy tanéven át tartó próbatanítás előzte meg. A végleges taneszközök a kipróbáló tanárok (közvetve a diákok) tapasztalata, véleménye, valamint a szakértőkkel történő közös munka eredményeképpen készültek el.

A taneszközök a diákok életkori sajátosságaihoz alkalmazkodnak, a 21. század kihívásait tartják szem előtt. Így a tananyag feldolgozása során szerepet kaptak a különböző kooperatív tanulási technikák, a páros és csoportmunka, valamint az IKT-eszközök használatára építő feladatok.

A szaktanárok munkáját az okosportál (portal.nkp.hu) támogatja folyamatosan bővülő digitális anyagaival, letölthető tanmeneteivel, módszertani segédanyagival.

A tankönyv felépítése

A tankönyv az 5–6. évfolyam kerettantervi témakörei közül a következőket tartalmazza, az alábbi bontásban

1. Tanulni tanulunk
- I. KOMMUNIKÁCIÓ
2. Az emberi kommunikáció fogalma, tényezői és eszközei
3. A nyelv szerepe a kommunikációban
4. A kommunikáció célja, kommunikáció nem nyelvi jelekkel
5. A kommunikáció kezdése, kapcsolattartás, befejezés
6. Bemutatkozás, telefonálás
7. Kérés, tudakozódás, megköszönés
8. Vázlatírás – Javasolt könyvtári óra
9. Szóbeli és írásbeli felelés
10. Összefoglalás – Kommunikáció
11. Ellenőrizd a tudásodat!
- II. BESZÉDHANGOK ÉS BETŰK
12. Hangok és beszédhangok
13. Beszédhangok és betűk
14. A magyar ábécé
15. Az írás története – Olvasmány
16. A magyar nyelv magánhangzói
17. A magyar nyelv mássalhangzói
18. Részösszefoglalás – A magyar nyelv hangrendszere
19. A magánhangzótörvények
20. A mássalhangzótörvények –Teljes hasonulás
21. A mássalhangzótörvények – Részleges hasonulás

22. A mássalhangzótörvények –
Összeolvadás, rövidülés, kiesés, nyúlás
23. A szavak elválasztása
24. Gyakorolj!
25. Összefoglalás – Beszédhangok és
betűk
26. Ellenőrizd a tudásodat!

III. A SZAVAK SZERKEZETE

27. A nyelv építőegységei – A nyelvi
szintek
28. A szavak felépítése
29. Toldalékok – A képzők és a jelek
30. Toldalékok – A ragok
31. Összefoglalás – A szavak szerkezete
32. Ellenőrizd a tudásodat!

IV. A MAGYAR HELYESÍRÁS ALAPELVEI

33. A magyar helyesírásról
34. A kiejtés elve
35. A szóelemzés elve I.
36. A szóelemzés elve II.
37. A hagyomány és az egyszerűsítés elve
38. Gyakorolj!
39. Összefoglalás – A magyar helyesírás
alapelvei
40. Ellenőrizd a tudásodat!

V. A SZAVAK JELENTÉSE

41. A jelentés nyomában
42. Egyjelentésű és többjelentésű szavak.
43. Azonos alakú szavak
44. Hasonló alakú szavak
45. Rokon értelmű szavak
46. Ellentétes jelentésű szavak
47. Hangutánzó és hangulatfestő szavak
48. A jelentésmező – Kiegészítő tananyag
49. Az állandósult szókapcsolatok
50. Összefoglalás – A szavak jelentése
51. Ellenőrizd a tudásodat!

VI. SZÖVEGTÍPUSOK, FOGALMAZÁS

52. A szöveg címe és szerkezete, a vázlat
53. A fogalmazás tagolása
54. Egy szöveg megírása és javítása

55. Szövegtípusok – Az elbeszélés
gyakorlása
  56. Szövegtípusok – A leírás,
helyszínbemutató gyakorlása
  57. Szövegtípusok – A jellemzés
gyakorlása
  58. A levél jellemzői
  59. Összefoglalás – Szövegtípusok,
fogalmazás
  60. Ellenőrizd a tudásodat!
- FOGALOMTÁR

A tankönyv didaktikai elemei, a leckék felépítése

- A tankönyv hat fejezetén belül a leckék azonos felépítésűek.
- Az ismereteket nyújtó szövegrészek előtt *Gondolatébresztő* címmel bevezető kérdések állnak, amelyek segítségével a tanulók ráhangolódhatnak az órára, és feleleveníthetik azokat az ismereteiket, melyekre a lecke feldolgozásánál szükségük lesz.
- Az ismeretanyag megértését és az önálló tanulást grafikai rendezők, ábrák, fotók segítik, ezek különösen fejlesztik a nem folyamatos szövegek értésének képességét is.
- A lényegkiemelést, rendszerezést segíti a leckét záró *Gondolatgyűjtő*.
- A leckék szövege után feladatok találhatók, amelyeket a füzetben vagy szóban oldhatnak meg a tanulók. Ezek a feladatok különböző nehézségűek, és változatos munkaformát igényelnek; az eligazodást piktogramok segítik.
- Minden lecke végén van egy érdekes, játékos feladat, amelyet motiválásként, vagy szabadidős tevékenységként egyaránt alkalmazhat a tanár.
- Az egyes fejezetek végén rövid összefoglalókat helyeztünk el, valamint ellenőrző kérdéseket, amelyekkel az értékelés-önértékelés szerepét hangsúlyozzuk.

A tananyag feldolgozása

A felső tagozatba lépő diákok új kihívásokkal találkoznak, ezért a tankönyv elején kiemelt szerepet kap az önálló, hatékony tanulás módszereinek ismertetése. Ez nemcsak a nyelvtan tanulásában lehet hasznos segítség, hanem használható tanácsokat ad általánosságban az ismeretszerzéshez, más tantárgyak tanulásához is.

Az 5. évfolyam számára készített tankönyvben a grammatikai ismeretek mellett nagy hangsúlyt kapnak a kommunikációs témakörök, a szövegalkotás alapjai, valamint a mai kor diákjainak mindennapjaiban egyre fontosabb digitális kompetenciák fejlesztése.

A tankönyv szövegezése közvetlen stílusú, az életből vett példákkal, feladatokkal közel viszi a tanulókhöz anyanyelvünk szabályait, szépségeit. Ezt erősítik a könyv gyerekbarát vizuális elemei is, melyek tudatosan irányítják a befogadást, a rendszerezést.

A munkafüzet

A munkafüzet a tankönyv felépítését követi. A könyvhöz tartozó munkafüzet feladatainak segítségével a diákok elmélyíthetik tudásukat, alkalmazhatják, gyakorolhatják a frissen megszerzett ismereteket. A tanult rögzítését, elmélyítését, alkalmazását, a problémamegoldás képességének fejlesztését rendkívül változatos feladatanyag segíti. A szöveges feladatok mellett nagy szerep jut az ábráknak, táblázatoknak, a diákok számára így kézenfekvővé válik a különböző grafikai szervezők használata. A feladatok – hasonlóan a tankönyvhöz – nehézségi fok, valamint munkaforma szerint differenciálnak.

Egy-egy téma gyakorlásához bőséges feladatanyag áll rendelkezésre. A gyakorlatok mindegyikét nem lehet és nem is kell egy tanóra alatt feldolgozni, vagy házi feladatként feladni. A feladatokból szükséges válogatni a tanulók érdeklődésének, felkészültségének megfelelően.

